

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wodzisławiu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 43 sołectwa, w których mieszka 7 344 mieszkańców. Pełniącą funkcję Wójta Gminy jest Pani Bożena Szczypiór.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu został utworzony na mocy Uchwały Nr X/40/90 Gminnej Rady Narodowej w Wodzisławiu z dnia 9 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu”. Ośrodek posiada własny REGON 292367174 i NIP 656-20-50-466. Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej jest Pani Anna Skiba.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr XLII/324/2014 Rady Gminy Wodzisław z dnia 28 marca 2014 r.;

Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2014 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu z dnia 2 kwietnia 2014 r.;

Uchwałą Nr XL/306/2014 Rady Gminy Wodzisław z dnia 24 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałą Nr XL/307/2014 Rady Gminy Wodzisław z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr 30/98 Rady Gminy w Wodzisławiu z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu pobierania.

Inspektorzy stwierdzili, że powyższa uchwała opiera się na nieobowiązującej obecnie ustawie o pomocy społecznej i należy ją zmienić. Kierownik Ośrodka przedstawiła przygotowany projekt nowej uchwały, która zostanie podjęta na sesji 24 października 2014 r. (Załącznik Nr 3 – kopia Zawiadomienia Przewodniczącego Rady Gminy Wodzisław).

Zarządzenie Nr 31/2004 Wójta Gminy Wodzisław z dnia 30 kwietnia 2004 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – koordynator kontroli – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli Nr 972/2014 z dnia 17 października 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Barbara Smolanko – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 974/2014 z dnia 17 października 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
3. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 973/2014 z dnia 17 października 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu* pod poz. 5.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 20 – 22 października 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu mieści się w budynku Urzędu Gminy w Wodzisławiu przy ulicy Krakowskiej 6, tel. (41) 380 61 17.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje cztery pomieszczenia usytuowane na parterze. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność, w jednym pokoju pracuje 4 pracowników socjalnych.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie i ubóstwo.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Banku Spółdzielczego w Wodzisławiu.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Na dzień kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wodzisławiu w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 5 osób, tj.: kierownik i 4 pracowników socjalnych, w tym dwóch na ½ etatu (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej i pracowników socjalnych). W I półroczu 2014 r. zatrudniona na umowę o pracę była 1 opiekunka środowiskowa, a od 1 lipca br. usługi opiekuńcze świadczą 2 osoby zatrudnione na umowę zlecenie.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

W toku kontroli stwierdzono, iż Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni posiadają wymagane na danym stanowisku kwalifikacje i staż pracy. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Kierownik ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

W kontrolowanej jednostce pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, które zgodnie z rozporządzeniem wymagane są przy przeprowadzaniu wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $7\ 344/3 = 2\ 448$ osób

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, ponieważ na jednego pracownika socjalnego przypada 2 448 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.)

Zasiłki stałe

Z meldunku kwartalnego MK 2 oraz z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż w 2014 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 31 osób, z czego 30 to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy stałej wyniósł 116 348 zł. Za 30 osób Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.8210.Zs.000008.2014; OPS.8210.Zs.Zm.000037.2014; OPS.8210.Zs.000025.2013; OPS.8210.Zs.000003.2014; OPS.8210.Zs.000006.2014; OPS.8210.Zs.000044.2012 i zmiana wysokości świadczenia OPS.8210.Zs.Zm.000017.2013; OPS.8210.Zs.000010.2014; OPS.8210.Zs.Zm.000018.2012; OPS.8210.Zs.Zm.000025.2012; OPS.8210.Zs.000002.2011.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenie widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej. W części decyzji nieaktualny był publikator kodeksu postępowania administracyjnego. Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji znajdują się także przepisy ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, na podstawie której za osoby otrzymujące zasiłek stały Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną. W podstawie brak

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, nadawany jest rygor natychmiastowej wykonalności w oparciu o art. 108 k.p.a. O fakcie tym nie informowano klienta w sentencji oraz nie uzasadniano powodu nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Decyzje o przyznaniu pomocy były przesyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub klienci odbierali osobiście.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasilki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, iż w roku 2014 do dnia kontroli pomoc okresową przyznano dla 25 osób na kwotę 20 664 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 22 osoby.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.8211.Ro.000018.2014; OPS.8211.Ro.000036.2014; OPS.8211.Ro.000013.2014;
OPS.8211.Ro.000024.2014; OPS.8211.Ro.000023.2014; OPS.8211.Ro.000006.2014;
OPS.8211.Ro.000022.2014; OPS.8211.Ro.000037.2014; OPS.8211.Ro.000001.2014;
OPS.8211.Ro.000016.2014.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, informacje o wysokości świadczeń rodzinnych.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz

upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. W podstawie w części decyzji brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, Ośrodek nadaje rygor natychmiastowej wykonalności i w podstawie przywołuje art. 108 k.p.a., ale nie informuje o tym fakcie klienta ani w sentencji ani w uzasadnieniu.

W części skontrolowanych akt zespół kontrolny stwierdził, iż pomoc przyznawana była nie od miesiąca złożenia wniosku, ale od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana w części gwarantowanej zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Ze sprawozdań za trzy kwartały oraz informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż pomocą w tym zakresie objęto ogółem 454 osoby, całkowity koszt Programu do dnia kontroli wyniósł 110 783 zł, w tym dotacja 64 774 zł. Pomoc w formie posiłków otrzymało ogółem 178 dzieci i młodzieży, w tym do 7 roku życia 56 i 123 uczniów, pomoc w formie zasiłku celowego 87 osób z 84 rodzin, oraz 39 osób z 37 rodzin otrzymało pomoc rzeczową.

W badanym okresie dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Wodzisław:

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Cena za posiłek
1.	Gimnazjum w Wodzisławiu	jedno gorące danie	16	20	1,80 zł
2.	Szkoła Podstawowa w Wodzisławiu	jedno gorące danie	7	10	1,80 zł

Wódz
10

(5)

3.	Szkoła Podstawowa w Piotrkowicach	jedno gorące danie	9	18	1,80 zł
4.	Szkoła Podstawowa w Niegosławicach	jedno gorące danie	7	12	2,20 zł
5.	Szkoła Podstawowa w Mierzawie	jedno gorące danie	12	19	2,20 zł
6.	Samorządowa Szkoła Podstawowa w Lubczy	jedno gorące danie	30	56	2,20 zł
7.	Samorządowa Szkoła Podstawowa w Brześciu	jedno gorące danie	13	24	1,80 zł
8.	Samorządowe Przedszkole w Wodzisławiu	całodzienne wyżywienie	9	10	4,00 zł

Razem 169

Dodatkowo do dnia kontroli Ośrodek opłacał wyżywienie 9 dzieci i młodzieży w 4 placówkach poza terenem Gminy. Koszt posiłku wynosił od 2,80 zł do 7,50 zł. Ponadto Ośrodek finansował posiłki dla 29 dzieci na wniosek dyrektora szkoły.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.8223.Rcp.000104.2014; OPS.8223.Rcp.000139.2014; OPS.8223.Rcp.000171.2014;
 OPS.8223.Rcp.000187.2014; OPS.8223.Rcp.000085.2014; OPS.8223.Rcp.000147.2014;
 OPS.8223.Rcp.000135.2014; OPS.8223.Rcp.000180.2014; OPS.8223.Rcp.000077.2014;
 OPS.8223.Rcp.000137.2014; OPS.8223.Rcp.000113.2014; OPS.8223.Rcp.000143.2014;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.8223.Rd.000081.2014; OPS.8223.Rd.000115.2014; OPS.8223.Rd.000133.2014;
 OPS.8223.Rd.000146.2014; OPS.8223.Rd.000171.2014; OPS.8223.Rd.000176.2014;
 OPS.8223.Rd.000144.2014; OPS.8223.Rd.000114.2014; OPS.8223.Rd.000180.2014;
 OPS.8223.Rd.000175.2014; OPS.8223.Rd.000169.2014.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację

materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, oraz uchwałę rady gminy mówiącej o podwyższeniu progu dochodowego do 150%. W podstawie prawnej decyzji brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W części decyzji rygor natychmiastowej wykonalności, czyli art. 108 k.p.a., wpisywano tylko w podstawie prawnej.

W kilku decyzjach stwierdzono, że w uzasadnieniu wpisano błędne daty złożenia wniosku przez klienta i przeprowadzenia wywiadu. Inspektorzy przyjęli wyjaśnienia pracownika socjalnego sporządzającego w/w decyzje, że był to błąd pisarski spowodowany koniecznością wydania w krótkim czasie dużej ilości decyzji.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września lub października do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Wodzisławiu przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2014, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 2) udzieliła 106 osobom zasiłków celowych, w tym dla 34 osób specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu żywności, drobne remonty, energii elektrycznej, gazu, opału. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny

były wydatki na zakup leków, leczenie czy rehabilitację, które były potwierdzone imiennymi fakturami oraz na częściowe pokrycie kosztów remontu.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

OPS.8212.Rc.000025.2014; OPS.8212.Rc.000074.2014; OPS.8212.Rc.000081.2014;
OPS.8212.Rc.000106.2014; OPS.8212.Rc.000031.2014; OPS.8212.Rc.000088.2014;
OPS.8212.Rc.000144.2014; OPS.8212.Rc.000118.2014; OPS.8212.Rc.000017.2014;
OPS.8212.Rc.000070.2014;

Zasiłki celowe specjalne:

OPS.8212.Rcs.000062.2014; OPS.8212.Rcs.000063.2014; OPS.8212.Rcs.000122.2014;
OPS.8212.Rcs.000147.2014; OPS.8212.Rcs.000130.2014; OPS.8212.Rcs.000137.2014;
OPS.8212.Rcs.000143.2014; OPS.8212.Rcs.00097.2014; OPS.8212.Rcs.000037.2014;
OPS.8212.Rcs.000019.2014.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W podstawie prawnej części skontrolowanych decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe brak art. 41 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, w sentencji nie wskazano powodu przyznania świadczenia. Ponadto w podstawie prawnej kilku sprawdzonych decyzji brak art. 108 k.p.a., mimo zawartej informacji w sentencji i uzasadnieniu, a w części decyzji nieaktualny jest publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu realizuje usługi opiekuńcze w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę

możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze określa Uchwała Nr 30/98 Rady Gminy w Wodzisławiu z dnia 16 czerwca 1998 roku, w której określono warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze jak również trybu ich pobierania. Obecnie przygotowana jest nowa uchwała o zasadach przyznawania pomocy w formie usług oraz odpłatności za świadczone usługi.

Koszt 1 godziny usług opiekuńczych przyznanych i świadczonych przez Ośrodek aktualnie wynosi 7 zł. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu przygotował projekt Zarządzenia Wójta Gminy Wodzisław w sprawie ustalenia kosztu 1 godziny usług opiekuńczych świadczonych przez Ośrodek, która od 1 grudnia br. wynosić będzie 18,81 zł.

Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu. W decyzji administracyjnej określony został okres i miejsce świadczenia usług, wysokość odpłatności oraz termin i miejsce dokonywania opłaty. W roku 2014 do dnia kontroli usługami objęto 8 osób.

W I półroczu br. usługi realizowane były przez opiekunkę domową zatrudnioną przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Od 1 lipca 2014 roku usługi świadczą dwie opiekunki zatrudnione na umowę – zlecenie.

Sprawdzono następujące akta spraw:

OPS.8225.Ruo.000013.2014; OPS.8225.Ruo.000004.2014; OPS.8225.Ruo.000007.2014;
OPS.8225.Ruo.000012.2014; OPS.8225.Ruo.000005.2014; OPS.8225.Ruo.000002.2014
i OPS.8225.Ruo.000006.2014 - zwiększenie ilości godzin.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia lekarskie, zaświadczenia o pobieraniu zasiłku pielęgnacyjnego, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, brak uchwały Rady Gminy w Wodzisławiu dotyczącej usług opiekuńczych. Decyzjom nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności, mimo iż usługi świadczone były przed

uprawomocnieniem się decyzji. Na niektórych wnioskach brak dat wpływu do Ośrodkach, a w wywiadach środowiskowych w kilku przypadkach zespół kontrolny odnotował poprawki naniesione korektorem.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2014 r. do dnia kontroli Ośrodek opłacał za pobyt w dps 7 swoich mieszkańców.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana jest w formie działań aktywizacyjnych klientów Ośrodka, wsparcia w ubieganiu się o ustalenie uprawnień i nabyciu prawa do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W 2014 r. do dnia kontroli pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 470 rodzinami.

Praca socjalna jest realizowana przede wszystkim w postaci:

- porad indywidualnych w sprawie rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych,
- wystąpienia o pomoc rzeczową do organizacji pozarządowych,
- reprezentowania interesu podopiecznego w różnych instytucjach,
- współpracy ze służbami medycznymi,
- kontaktów z lekarzem,
- poszukiwania mieszkania do wynajęcia,
- dostarczania lekarstw,
- współpracy i kontaktów ze szkołą,

Handwritten signature and initials in the bottom left corner.

Handwritten signature or initials in the bottom right corner.

- utrzymywania kontaktów z kuratorem,
- pomoc w ustalaniu stopnia niepełnosprawności.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni w roku 2014 zawarli tylko 7 kontraktów.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ze Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu wynika, iż OPS ma zapisane do realizacji zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (§ 3, § 4 ust. 3 pkt. 4 i w § 8), ale Kierownik Ośrodka nie posiada upoważnienia Wójta Gminy do prowadzenia zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W Ośrodku nie ma zatrudnionego asystenta rodziny.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego celowego oraz usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są niezadawalające, ponieważ klienci nie mają możliwości przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność – w jednym pokoju pracuje czterech pracowników socjalnych.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej.

Kadra zarządzająca i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Natomiast stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 2 448 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej większości skontrolowanych decyzji przyznających wszystkie formy pomocy brak rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej części decyzji przyznających zasiłki celowe, specjalne celowe i usługi opiekuńcze odnotowano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego (również w kilku decyzjach na zasiłki stałe).

Ponadto w kilku decyzjach wydanych na specjalne zasiłki celowe stwierdzono w podstawie prawnej brak art. 41 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, a w postanowieniu nie wpisano celu na jaki przyznano przedmiotowe wsparcie.

W podstawie prawnej decyzji na usługi opiekuńcze brak Uchwały Rady Gminy Wodzisław w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi.

W większości przypadków decyzjom, zgodnie z którymi wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, Ośrodek nadaje rygor natychmiastowej wykonalności (brak go w usługach opiekuńczych) i w podstawie przywołuje art. 108 k.p.a., ale nie informuje o tym fakcie klienta ani w sentencji, ani w uzasadnieniu. Natomiast w podstawie prawnej kilku sprawdzonych decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe brak art. 108 k.p.a., mimo zawartej informacji w sentencji i uzasadnieniu.

W kilku decyzjach stwierdzono, że w uzasadnieniu wpisano błędne daty złożenia wniosku przez klienta i przeprowadzenia wywiadu. Inspektorzy przyjęli wyjaśnienia pracownika socjalnego sporządzającego w/w decyzje, że był to błąd pisarski spowodowany koniecznością wydania w krótkim czasie dużej ilości decyzji.

W części skontrolowanych akt zespół kontrolny ustalił, iż pomoc przyznawana była nie od miesiąca złożenia wniosku, ale od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W toku kontroli stwierdzono, że usługi opiekuńcze przyznawane są w oparciu o niezgodną z obecnym porządkiem prawnym Uchwałę Nr 30/98 Rady Gminy w Wodzisławiu z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu pobierania. Kierownik Ośrodka przedstawiła przygotowany projekt nowej uchwały, która

– zgodnie z zawiadomieniem Przewodniczącego Rady Gminy Wodzisław – zostanie podjęta na sesji 24 października 2014 r.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Wodzisław dzieci otrzymują dożywianie w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W kilku przypadkach w wywiadach środowiskowych zespół kontrolny odnotował poprawki naniesione korektorem.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS nie wykorzystuje kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku nie zatrudniono asystenta rodziny, a Kierownik Ośrodka nie ma upoważnienia Wójta Gminy do prowadzenia zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej

wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”
3. Kopia zawiadomienia o posiedzeniu Rady Gminy w Wodzisławiu i porządku obrad.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Praćń
2. Barbara Smolanko
3. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

Kierownik Ośrodka Pomocy
Społecznej w Wodzisławiu

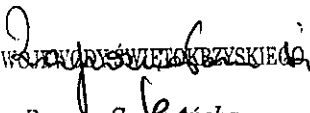

Anna Skiba

Kielce, dnia 14 listopada 2014 r.

Data i podpis

24-11-2014

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki Społecznej

Renata Seglańska
DYREKTOR
WU POLITYKI SPOŁECZNEJ

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
28-330 WODZISŁAW
ul. Krakowska 6
tel. (041) 380-61-17
REGON 282367174